

Seznam použitých zkratk	3
Úvodní slovo autora	11
1. Úvod do nestátních neziskových organizací	13
1.1 Definice neziskových organizací	13
1.2 Postavení neziskového sektoru v ekonomice	14
1.3 Neziskový sektor v číslech	15
1.3.1 Vývoj počtu neziskových organizací	17
1.3.2 Zaměstnanost	18
1.3.3 Dobrovolníci	20
1.3.4 Produkce a podíl na tvorbě hrubého domácího produktu	20
1.3.5 Členské příspěvky domácností	21
1.3.6 Přijaté dotace	22
1.3.7 Význam neziskového sektoru pro hospodářství	23
1.4 Problémy českého neziskového sektoru	23
2. Charakteristiky neziskových organizací z pohledu legislativy	25
2.1 Veřejně prospěšné právnické osoby a veřejně prospěšný poplatník	25
2.2 Legislativní úprava neziskových organizací	26
2.2.1 Spolky	27
2.2.2 Založení	28
2.2.3 Orgány	28
2.2.4 Zrušení	29
2.3 Nadace	29
2.3.1 Založení	30
2.3.2 Vkladová povinnost	31
2.3.3 Majetek nadace a nadační kapitál	31
2.3.4 Zvýšení nadačního kapitálu	32
2.3.5 Snížení nadačního kapitálu	32
2.3.6 Přidružený fond	32
2.3.7 Nadační příspěvek	33
2.3.8 Náklady na správu	33
2.3.9 Výroční zpráva	34
2.3.10 Správní rada	34
2.3.11 Dozorčí rada	35
2.3.12 Revizor	35
2.3.13 Zrušení nadace s likvidací	36

2.4	Nadační fondy	37
2.4.1	Vznik	37
2.4.2	Majetek nadačního fondu	37
2.4.3	Změna právní formy	37
2.4.4	Zrušení	38
2.5	Ústavy	38
2.5.1	Založení	38
2.5.2	Vznik	38
2.5.3	Ředitel	39
2.5.4	Správní rada	39
2.5.5	Statut	39
2.5.6	Výroční zpráva	39
2.5.7	Zrušení	40
2.6	Obecně prospěšné společnosti	40
2.6.1	Založení	40
2.6.2	Vznik	41
2.6.3	Zrušení, likvidace, zánik	41
2.6.4	Ředitel	42
2.6.5	Správní rada	42
2.6.6	Dozorčí rada	43
2.6.7	Účetnictví a výroční zpráva	43
2.7	Círky a náboženské společnosti	44
2.7.1	Vznik	45
2.7.2	Základní dokument	45
2.7.3	Příjmy církve a náboženské společnosti	46
2.7.4	Evidované právnické osoby, zakládací listina, stanovy, výroční zpráva	46
2.7.5	Zánik	47
2.8	Veřejné výzkumné instituce	47
2.8.1	Zřízení	48
2.8.2	Vznik	48
2.8.3	Zrušení	49
2.8.4	Zánik	49
2.8.5	Zřizovatel	50
2.8.6	Orgány	50
2.8.7	Hospodaření	51
2.9	Veřejné vysoké školy	54
2.9.1	Orgány veřejné vysoké školy	54
2.9.2	Vnitřní členění veřejné vysoké školy	56
2.9.3	Statut	57
2.9.4	Rozpočet a střednědobý výhled	58
2.9.5	Fondy	58
2.9.6	Majetek	59
2.9.7	Hospodaření	59
2.10	Politické strany a politická hnutí	60
2.10.1	Vznik	60
2.10.2	Zrušení a zánik	61
2.10.3	Hospodaření	61

2.10.4 Účty	62
2.10.5 Dary a bezúplatná plnění	63
2.10.6 Výroční finanční zpráva	64
2.10.7 Státní příspěvky	65
2.10.8 Dohled nad hospodařením	66
2.11 Vybraná legislativní kritéria transparentnosti – shrnutí	67

3. Uživatelé účetních informací 69

3.1 Dárci	69
3.2 Příjemci prostředků	70
3.3 Orgány státní správy a samosprávy	70
3.4 Management	71
3.5 Zřizovatel, zakladatel	71
3.6 Zaměstnanci	71
3.7 Věřitelé	71
3.8 Odběratelé	72
3.9 Ostatní subjekty	72

4. Právní úprava účetnictví neziskových organizací 73

4.1 Zákon o účetnictví a vyhlášky	74
4.1.1 Vymezení účetních jednotek	74
4.1.2 Kategorie účetních jednotek	74
4.1.3 Jednoduché účetnictví	75
4.1.4 Metoda přechodu na jednoduché účetnictví z účetnictví vedeného v plném nebo zjednodušeném rozsahu	78
4.1.5 Metoda přechodu z jednoduchého účetnictví na účetnictví vedené v plném nebo zjednodušeném rozsahu	78
4.1.6 Předmět účetnictví	79
4.1.7 Účetní období	79
4.1.8 Účetní zásady a povinnosti účetní jednotky	80
4.1.9 Oceňování a oceňovací báze	81
4.1.10 Inventarizace majetku a závazků	83
4.1.11 Rozsah vedení účetnictví	84
4.1.12 Náležitosti účetních dokladů	86
4.1.13 Účetní knihy, směrná účtová osnova, účtový rozvrh	87
4.1.14 Účetní závěrka	88
4.1.15 Příloha v účetní závěrce	90
4.1.16 Výroční zpráva	93
4.1.17 Zveřejňování	93
4.1.18 Úschova účetních záznamů	94
4.1.19 Přestupky a sankce	94
4.1.20 Hlavní a hospodářská činnost	94

5. Účetní výkazy 95

5.1 Rozvaha	95
5.2 Výkaz zisku a ztráty	96
5.3 Zveřejňování účetních výkazů a výroční zprávy v kontextu kategorizace	97

6.1 Účty a zásady účtování na účtech	100
6.2 Otevírání a uzavírání účetních knih	102
6.3 Inventarizační rozdíly	104
6.3.1 Inventarizační rozdíly u dlouhodobého majetku odpisovaného	106
6.3.2 Inventarizační rozdíly u dlouhodobého majetku neodpisovaného	106
6.4 Kurzové rozdíly	107
6.5 Deriváty	107
6.6 Operace s cennými papíry a podíly	108
6.7 Opravné položky k pohledávkám a rezervy	110
6.7.1 Opravné položky k pohledávkám, odpis pohledávky, postoupení pohledávky	110
6.7.2 Rezervy	111
6.7.3 Daňový pohled na opravné položky k pohledávkám a rezervy	111
6.8 Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé úvěry	116
6.9 Dlouhodobý majetek	120
6.9.1 Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek	120
6.9.2 Dlouhodobý finanční majetek	129
6.10 Zásoby	129
6.10.1 Oceňování	130
6.10.2 Účtování zásob – způsob A	131
6.10.3 Účtování zásob – způsob B	132
6.11 Zúčtovací vztahy	133
6.12 Náklady a výnosy	140
6.12.1 Účtová třída 5 – Náklady	140
6.12.2 Příklady nákladů s vazbou na řádky výkazu zisku a ztráty a účty účtového rozvrhu	142
6.12.3 Účtová třída 6 – Výnosy	145
6.12.4 Příklady výnosů s vazbou na řádky výkazu zisku a ztráty a účty účtového rozvrhu	146
6.13 Vlastní zdroje a dlouhodobé závazky	150
6.13.1 Vlastní zdroje	150
6.13.2 Dlouhodobé závazky	158
6.14 Přechod z jednoduchého účetnictví na účetnictví	159

7. Účtování darů

161

7.1 Peněžní dary určené na provozní účely	162
7.2 Peněžní dary určené na pořízení dlouhodobého majetku	164
7.3 Peněžní dary určené na kapitálové dovybavení	165
7.4 Dary nabyté za účelem dalšího darování	165
7.5 Veřejná sbírka	166
7.6 Změna účelu daru	166
7.7 Nepeněžní dary	168
7.8 Shrnutí	170

8. Specifika neziskových organizací z pohledu účetnictví	171
9. Audit	175
9.1 Důvody a cíl auditu účetní závěrky	175
9.2 Role auditora dle AML zákona	176
9.3 Vznik povinnosti auditu účetní závěrky	177
9.4 Určení auditora	178
9.5 Smlouva o provedení auditu	181
9.6 Dokumenty požadované auditorem	182
9.7 Významnost (materialita, ISA 320)	183
9.8 Výrok auditora (ISA 700, ISA 705)	185
9.9 Zpráva auditora (ISA 700)	187
9.10 Zdůraznění skutečnosti a jiné skutečnosti ve zprávě auditora (ISA 706)	189
9.11 Předpoklad nepřetržitého trvání (ISA 570)	190
9.12 Audit neziskových organizací pohledem výzkumů	193
10. Transparentnost hospodaření neziskových organizací	195
10.1 Vymezení pojmu transparentnost	195
10.2 Důvody transparentnosti	197
10.3 Transparentnost pohledem výzkumů	198
10.3.1 Transparentnost organizací občanské společnosti	198
10.3.2 Transparentnost politických stran a politických hnutí	200
10.3.3 Transparentnost a výkaznictví v českých nadacích	203
10.3.4 Zpřehledňování fungování neziskového sektoru v České republice	207
10.3.5 Hrozba financování terorismu prostřednictvím neziskového sektoru	208
10.3.6 Rozbor webových stránek občanských sdružení; analýza problémů transparentnosti a návrh na její zlepšení	209
10.3.7 Měření výkonnosti nestátních neziskových organizací	210
10.3.8 Transparentnost hospodaření českých nadací	212
10.3.9 Samoregulace v neziskovém sektoru – nenaplnitelný ideál?	220
Seznam literatury	223
Rejstřík	227
Seznam obrázků a tabulek	231
Přílohy	235
Příloha č. 1 – Směrná účtová osnova	235
Příloha č. 2 – Vzorový účtový rozvrh	237
Příloha č. 3 – Přehled o příjmech a výdajích	243
Příloha č. 4 – Přehled o majetku a závazcích	244
Příloha č. 5 – Účetní výkazy – rozvaha, výkaz zisku a ztráty	245